

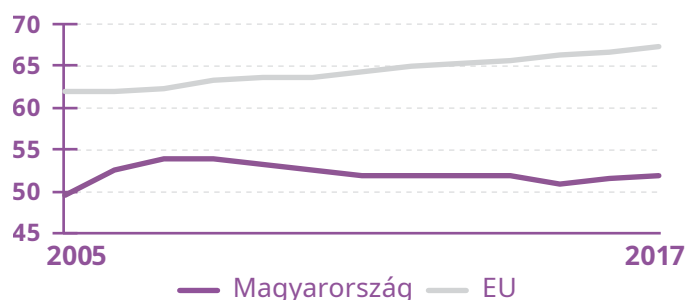
A nemek közötti egyenlőség 2019. évi mutatója: Magyarország

A 100 pontos skálán elért 51,9 pontos eredményével Magyarország a nemek közötti egyenlőség mutatójának rangsorában a 27. helyen áll az Európai Unió tagállamai között. Eredménye 15,5 ponttal maradt el az EU egészének eredményétől. 2005 és 2017 között Magyarország pontszáma mindössze 2,4 ponttal javult (+1,1 pont 2015 óta). Az ország a többi uniós tagállamnál lassabb ütemben halad a nemek közötti egyenlőség felé. 2005 óta két helyet esett vissza a rangsorban

Magyarország pontszáma minden területen elmarad az EU egészének eredményétől. A nemek közötti egyenlőtlenségek a hatalom (20,6 pont) és az idő (54,3 pont) területén a legszembetűnőbbek. Magyarország pontszáma az összes közül az egészség területén lett a legmagasabb (86,6 pont). A legnagyobb mértékű javulás (+5,1 pont) 2005-höz viszonyítva a pénz területén (71,6 pont) volt tapasztalható. A tudás területén nem történt előrelépés. Az idő területén ugyanakkor Magyarország pontszáma jelentősen csökkent (-6,8 pont).

2005 és 2017 között Magyarország nemek közötti egyenlőségre vonatkozó mutatója javult, de még így is jelentősen elmaradt az EU egészének azonos időszakra vonatkozó pontszámától. A magyar helyzet lassabb javulása azt eredményezte, hogy nőtt az ország és az EU egésze közötti különbség.

Magyarország az uniós átlagnál lassabban halad előre

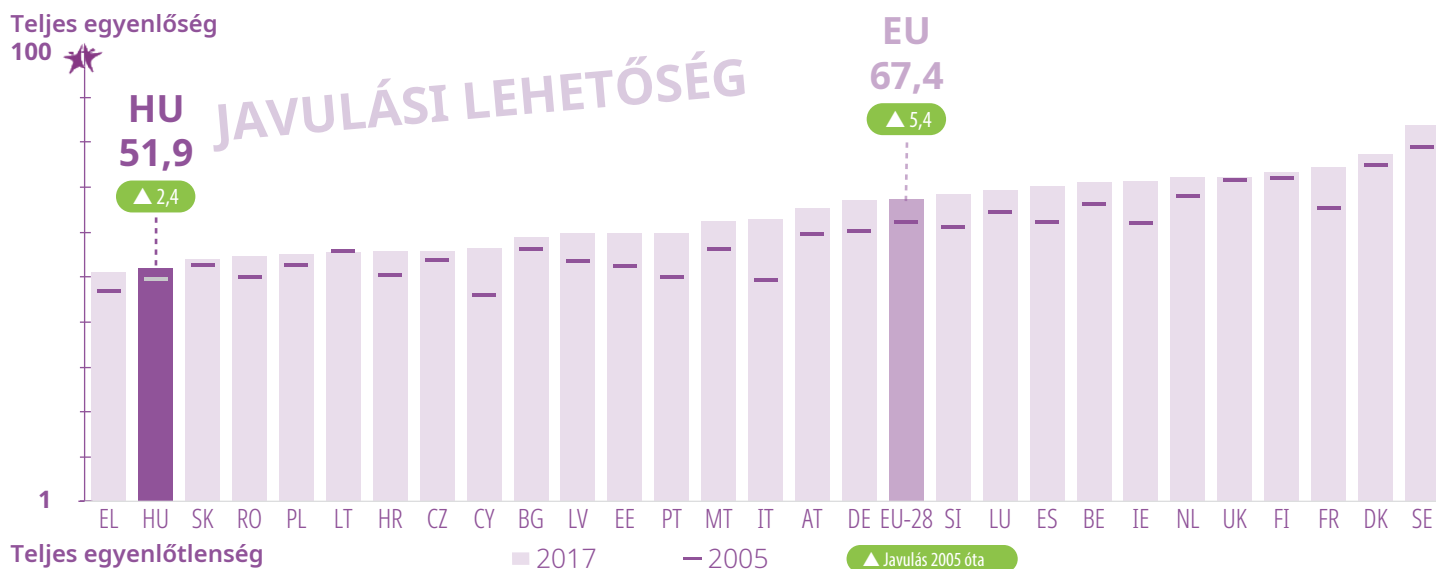

Minden évben pontozzuk az uniós tagállamok és az EU egészének teljesítményét, hogy lássuk, mekkora távolság választja el őket a nemek közötti egyenlőségtől. A skála 1-től (teljes egyenlőtlenség) 100-ig (teljes egyenlőség) terjed.

A pontszámok a nők és a férfiak helyzete, teljesítménye közötti különbséget jelzik az alábbi hat fő területen: munka, pénz, tudás, idő, hatalom és egészség. A mutató ezenkívül két további területet is mér, az azokra adott pontok azonban nem befolyásolják a végleges eredményt. Az egyenlőtlenségek kölcsönhatásának területe azt mutatja meg, hogy miként mutatkozik meg a nemek közötti egyenlőtlenség a kor, fogyatékoság, születés helye szerinti ország, képzettség és családtípus függvényében. A nők ellen elkövetett erőszak területe a nők által elszenvedett erőszakos cselekményeket méri és elemzi.

A nemek közötti egyenlőség 2019. évi mutatója nemcsak gyors áttekintést nyújt a mutató pontszámairól, hanem külön foglalkozik a munka és a magánélet közötti egyensúly kérdésével is.

A nemek közötti egyenlőség mutatójának pontszámai az uniós tagállamokban, 2005 és 2017

Munka

A munka területén Magyarország 67,4 pontot ért el, ami 2 pontos javulást jelent a 2005. évi eredményhez képest (+0,2 pont 2015 óta), és a nők és a férfiak nagyobb mértékű részvételét jelzi a foglalkoztatásban.

A foglalkoztatási ráta (20–64 éves korosztály) 67% a nők és 82% a férfiak esetében. 74%-os teljes foglalkoztatási rátájával Magyarországot kevés választja el attól, hogy teljesítse az Európa 2020 stratégia keretében kitűzött 75%-os nemzeti foglalkoztatási célját. 2005 és 2017 között a teljes munkaidővel egyenértékű foglalkoztatás aránya a nők esetében 39%-ról 45%-ra, míg a férfiak esetében 54%-ról 62%-ra nőtt, és ezzel még nagyobb lett a nemek közötti különbség. A gyermeket nevelő, kapcsolatban élő nők és férfiak között a különbség jóval nagyobb, mint a gyermek nélküli, kapcsolatban élő nők és férfiak között (28, illetve 3 százalékpont). A nők mintegy 7%-a dolgozik részmunkaidőben, míg a férfiaknál ez az érték 3%. A heti ledolgozott órák száma nagyon hasonló a nők és a férfiak esetében: 39, illetve 40 óra. Az EU-n belül ez a harmadik legkisebb különbség.

A nők és a férfiak egyenetlen eloszlása a munkaerőpiac különböző ágazataiban továbbra is megoldásra váró probléma. A nők mintegy 25%-a dolgozik az oktatás, az egészségügy és a szociális munka területén, míg a férfiaknál ugyanez az arány 5%. Kevesebb nő (8%), mint férfi (38%) dolgozik a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területén, így e tekintetben a nemek közötti különbség 29 százalékpont, ami magasabb, mint a 26 százalékpontos uniós átlag.

▲ 6,2
81,0

▼ 1,2
56,0

Részvétel

A munka szegregációja és minősége

▲ Javulás 2005 óta

▼ Visszaesés 2005 óta

Pénz

A pénz területén Magyarország 71,6 pontot ért el, ami 5,1 pontos javulást jelent a 2005. évi eredményhez képest (+0,9 pont 2015 óta), és a nők és a férfiak pénzügyi helyzetének javulását jelzi.

Annak ellenére, hogy 2006 és 2014 között mind a nők, mind a férfiak havi átlagkeresete egyharmadával nőtt, a nemek közötti különbség továbbra is fennáll. A nők 16%-kal kevesebbet keresnek havonta, mint a férfiak. A nemek között e tekintetben fennálló különbség jóval nagyobb a külföldön születettek körében, mint a Magyarországon született emberek között. A külföldön született nők 33%-kal kevesebbet keresnek, mint a külföldön született férfiak. A Magyarországon született nők 15%-kal keresnek kevesebbet, mint az ugyanitt született férfiak. A nemek közötti különbség a gyermeket nevelő, kapcsolatban élő férfiak és nők között is nagyobb.

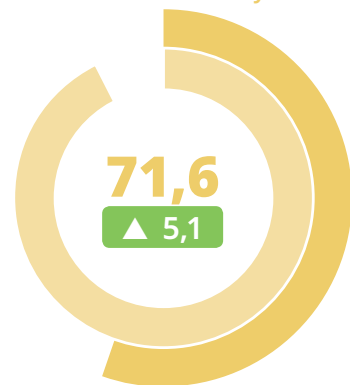
A nők és férfiak mintegy 13%-a van kitéve a szegénység kockázatának, ami mindkét nem esetében enyhe növekedést jelent 2005-höz képest. A szegénység legnagyobb mértékben az egyedülálló szülőket fenyegeti (31%). Az alacsonyan képzett emberek körében nagyobb a szegénység kockázata, mint azok között, akik magasán képzettek. A nők és a férfiak között a jövedelemeloszlás terén fennálló egyenlőtlenségek 2005 és 2017 között növekedtek. A nők átlagosan a férfiak fizetésének 86%-át keresik meg, ami 14%-os nemek közötti bérkülönbséget jelent. A nemek közötti különbség a nyugdíj tekintetében szintén 14%.

▲ 8,2
55,5

▼ 0,9
92,5

Pénzügyi erőforrások

Gazdasági helyzet

▲ Javulás 2005 óta

▼ Visszaesés 2005 óta

Tudás

A tudás területén Magyarország 56,9 pontot szerzett, ami lényegében megegyezik a 2005. évi eredménnyel (nincs változás 2015 óta). 2005 óta Magyarország négy helyet esett vissza a rangsorban, így jelenleg a tudás területén a 16. helyen áll az uniós tagállamok között.

2005 és 2017 között a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya gyorsabban nőtt a nők (14%-ról 21%-ra), mint a férfiak (14%-ról 18%-ra) körében. A képzettség tekintetében nagyobb a különbség a 25–49 éves nők és férfiak (8 százalékpont a férfiak hátránya), illetve a 65 éves vagy annál idősebb nők és férfiak (8 százalékpont a nők hátránya) között. Magyarország már elérte az Európa 2020 stratégia keretében kitűzött nemzeti célját, amelynek értelmében a 30–34 éves korosztály legalább 34%-ának rendelkeznie kell felsőfokú végzettséggel. A jelenlegi arány 34% (41% a nők és 27% a férfiak körében), ami elmarad a céltől. Az egész életen át tartó tanulásban való részvétel aránya 2005 és 2017 között nem változott. Iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli oktatásban és képzésben a nők mintegy 13%-a és a férfiak 14%-a vesz részt.

A szegregáció alterületén Magyarország pontszáma csökkent, ami azt jelzi, hogy a felsőoktatás különböző tanulmányi területein a nők és a férfiak egyenlőtlen eloszlása továbbra is kihívást jelent. A női hallgatók mintegy 40%-a, míg a férfi hallgatók mindössze 19%-a tanul az oktatás, az egészségügy és a jólét, valamint a bölcsészettudomány és művészetek területén.

▲ 4,4
63,4

▼ 4,0
51,0

Képzettség és részvétel

Szegregáció

▲ Javulás 2005 óta

▼ Visszaesés 2005 óta

— Változatlan 2005 óta

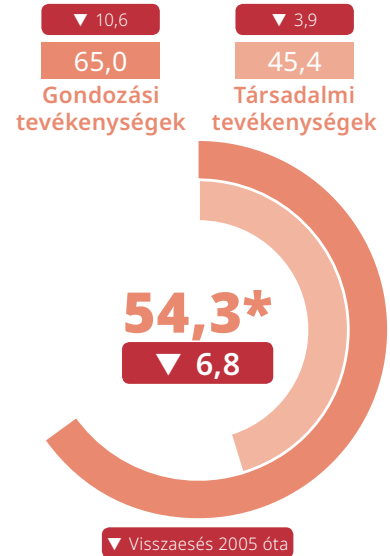

Idő

Az idő területén Magyarország pontszáma nem változott a mutató legutóbbi közzététele óta, mivel nem áll rendelkezésre új adat. Az e területre vonatkozó adatállomány frissítése 2021-re várható. Az időfelhasználásra vonatkozó adatok gyakoribb frissítése elősegítené az e területen elért haladás nyomon követését.

Magyarország az idő területén 54,3 pontot ért el, ami jóval elmarad az EU 65,7 pontos eredményétől. A helyzet 2005 óta mindkét alterületen, de különösen a gondozási tevékenységek terén romlott. A nők mintegy 30%-a és a férfiak 25%-a fordít legalább napi egy órát a családtagjairól való gondoskodással kapcsolatos, illetve nevelési feladatokra. A gyermeket nevelő, kapcsolatban élő nők és férfiak közül a nők nagyobb mértékben vesznek részt a mindennapi gondozási feladatokból (84%), mint a férfiak (70%). A nők mintegy 56%-a, míg a férfiak csupán 14%-a fordít naponta legalább egy órát főzésre és házimunkára. A nemek közötti különbség e tekintetben nagyobb a gyermeket nevelő, kapcsolatban élő nők és férfiak között, ahol a nők 72%-a és a férfiak 11%-a főz és végez házimunkát minden nap.

A legtöbb uniós tagállammal ellentétben Magyarországon több nő (17%), mint férfi (13%) vesz részt házon kívüli sport-, kulturális és szabadidős tevékenységekben.

*A pontszámok a 2017. évi mutató óta nem frissültek.

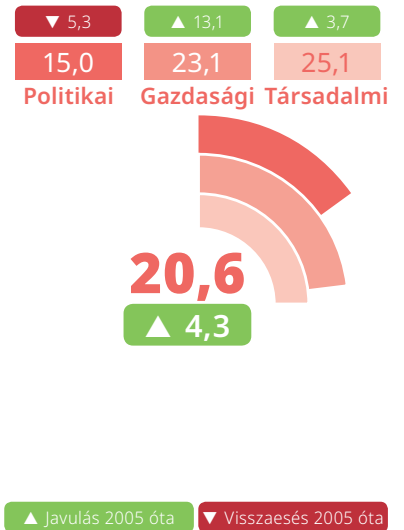

Hatalom

A hatalom területén Magyarország 20,6 pontot ért el, ami 4,3 pontos javulást jelent a 2005. évi eredményhez képest (+1,9 pont 2015 óta). Az összes terület közül itt kapta a legalacsonyabb pontszámot, és az elért előrelépés is jóval lassabb az EU üteménél (+13 pont). A gazdasági hatalom alterületén elért jelentős javulás ellenére Magyarország a hatalom területén az utolsó helyen áll az uniós tagállamok között.

2005 és 2018 között a női parlamenti képviselők aránya 9%-ról 12%-ra nőtt, míg a női miniszterek aránya 11%-ról 4%-ra csökkent. A regionális önkormányzati képviselők 12%-a nő. A politikai hatalom alterületén Magyarország érte el a legalacsonyabb pontszámot az egész EU-n belül.

Ugyanebben az időszakban nőtt a nők aránya mind a legnagyobb nyilvánosan működő részvénytársaságok, mind a központi bank vezetői testületében (az előbbinél 10%-ról 15%-ra, míg az utóbbinál 0%-ról 11%-ra). A társadalmi hatalom alterületén Magyarorszáig a második legalacsonyabb pontszám az EU-n belül. A kutatásfinanszírozó szervezetek vezetői testületeiben nincsenek női tagok. Az állami tulajdonú műsorszolgáltató szervezetek vezetői testületeiben 29% a nők aránya, míg a sport területén a nők mindössze 10%-kal képviseltetik magukat a nemzeti olimpiai sportszervezetek legmagasabb szintű döntéshozó szerveiben.

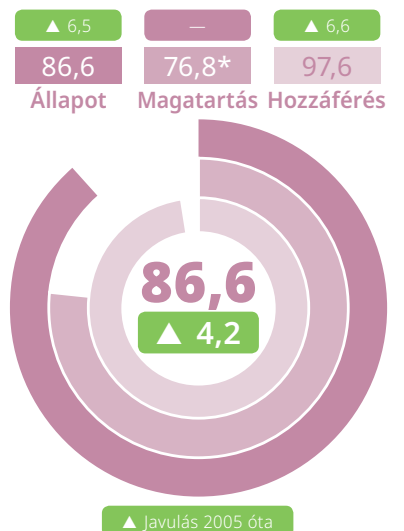

Egészség

Az egészség területén Magyarország 86,6 pontot ért el, ami 4,2 pontos javulást jelent a 2005. évi eredményhez képest (+0,6 pont 2015 óta). Előrelépés történt az egészségi állapot és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés alterületein. Az egészség-magatartásra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre új adatok.

2005 és 2017 között a nők és a férfiak egyaránt nagyobb mértékben érzékelték jónak a saját egészségüket. A nők mintegy 55%-a és a férfiak 64%-a véli jónak az egészségét (ez az arány 2005-ben 42%, illetve 49% volt). Az egészségi állapottal való elégedettség a képzettségi szinttel nő, illetve a kor előrehaladtával csökken. A nemek közötti különbség a Magyarországon kívül született nők és férfiak között (20 százalékpont), az egyedülálló nők és férfiak között (17 százalékpont), valamint az alacsonyan képzett nők és férfiak között (17 százalékpont) a legjelentősebb. 2005 és 2016 között Magyarországon nőtt a várható élettartam. A nők átlagosan hét évvel élnek tovább, mint a férfiak (a nők 80, míg a férfiak 73 évig).

2005 és 2017 között Magyarországon javult az orvosi és fogorvosi ellátáshoz való megfelelő hozzáférés. Mind a nők, mind a férfiak mintegy 6%-a számol be arról, hogy nem kapja meg a szükséges orvosi ellátást (ez az arány 2005-ben 16% volt a nők és 18% a férfiak körében). A nők és férfiak mindössze 3%-a számol be arról, hogy nem tudja elvégeztetni a szükséges fogászati vizsgálatokat (ez az arány 2005-ben 15%, illetve 17% volt). A fogyatékossgal élő nők és férfiak nagyobb arányban számolnak be arról, hogy nem jutnak hozzá a szükséges fogászati ellátáshoz (23%, illetve 20%), mint a nem fogyatékossgal élő nők és férfiak (mindkét nem esetében 8%).

*A pontszám a 2017. évi mutató óta nem frissült.

Erőszak

A nők ellen elkövetett erőszak egyaránt következménye és oka a nemek között a munka, az egészség, a pénz, a hatalom, a tudás és az idő területén fennálló egyenlőtlenségeknek. Más területektől eltérően az erőszak kapcsán a mutató nem a nők és a férfiak helyzete közötti különbségeket méri, hanem a nők erőszakkal kapcsolatos tapasztalatait vizsgálja. Ezért az erőszak területe nem számít bele a nemek közötti egyenlőség mutatójának végső pontszámába. Ehelyett három szempont – a nők ellen elkövetett erőszak prevalenciája, súlyossága és nyilvánosságra hozatala – összetett mérőszámaként számolják ki. A pontszámok számítása az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által 2014-ben végzett felmérés adatai alapján történt. Azóta nem készült az egész Európai Unióra kiterjedő felmérés a nemi alapú erőszakra. A következő felmérés lezárásáig a pontszámokat nem lehet frissíteni.

Magyarország 2014 áprilisában aláírta, de még nem ratifikálta az Európa Tanács egyezményét a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (Isztambuli Egyezmény).

Az erőszak területén friss adatok állnak rendelkezésre három további mutatóról, amelyekkel nyomon követhető a nőgyilkosságok, a női nemi szervek megcsonkítása és az emberkereskedelem terén jellemző helyzet. Azonban nem minden tagállam gyűjt ilyen jellegű adatokat, és az adatgyűjtés terén előrelépésre van szükség.

A bűnügyi adatok szerint 2016-ban Magyarországon tizenegy nő lett a partnere által, hét pedig valamely családtagja által elkövetett szándékos emberölés áldozata. A női nemi szervek megcsonkítása kockázatának kitett lányok (az országban lakóhellyel rendelkező migráns lakosság körében) arányára vonatkozóan nem állnak rendelkezésre becslés adatok. A vonatkozó adatállományok és jelentések tartalmazzák az emberkereskedelemmel kapcsolatos statisztikai adatokat. A nyilvántartás szerint 2016-ban 433 nő lett emberkereskedelem áldozata. A tagállamokban a nők ellen elkövetett erőszak meg-

KONTEXTUÁLIS TÉNYEZŐK

- Szakpolitikák
- Megelőzés
- Védelem és támogatás
- Anyagi jog
- Bűnüldöző hatóságok közreműködése
- Társadalmi keret

TOVÁBBI MUTATÓK

- Pszichológiai erőszak
- Szexuális zaklatás
- Követés
- Kényszerházasság
- Emberkereskedelem
- Női nemi szervek megcsonkítása

ÖSSZETETT MÉRŐSZÁM

Egyetlen pontszám

1 ————— 100

előzésére és felszámolására vonatkozó uniós szintű stratégiák kidolgozásához elengedhetetlen az összehasonlítható, nemek szerinti bontásban rendelkezésre álló adatok megléte.

Középpontban a munka és a magánélet közötti egyensúly

A nemek közötti egyenlőség 2019. évi mutatója nagy figyelmet fordít a munka és a magánélet közötti egyensúlyra, amely kiemelt politikai jelentőségű kérdésnek számít az Európai Unióban. A munka és a magánélet közötti egyensúlyra vonatkozóan a mutatóban szereplő – például a munka, az idő és a tudás területéhez kapcsolódó – tényezőknél túl a téma középpontba állítása további mutatók vizsgálatára is lehetőséget ad; ezeket a munka és a magánélet közötti egyensúly „eredménytáblája” tartalmazza. Az eredménytábla három széles területet érint: a fizetett munka, a fizetetlen munka (gondozás), valamint az oktatás és képzés területét. 15 mutatót ismertet az alábbi hat konkrét területről: szülői szabadságra vonatkozó szakpolitikák; gyermekek gondozása és gyermekgondozási szolgáltatások; idősök és fogyatékosokkal élők informális gondozása és hosszú távú gondozási szolgáltatások; közlekedés és infrastruktúra; rugalmas munkafeltételek; egész életen át tartó tanulás.

A szülői szabadságra vonatkozó szakpolitikák

A szülői szabadság elősegíti, hogy a szülők meg tudják teremteni a gondozási feladataik és a munkájuk közötti egyensúlyt. Ugyanakkor a potenciális szülők gyakran nem tudják igénybe venni, mivel a jogosultságuk függhet attól, hogy fizetett munkát végeznek-e, alkalmazottak vagy önálló vállalkozók, milyen ágazatban dolgoznak, összesen mennyi munkaviszonyuk van, illetve bizonyos esetekben azonos nemű párok vagy migránsok nem vehetik igénybe. A munkaerőpiaci változások – többek között az atipikus foglalkoztatási formák (például határozott idejű szerződések és behívásos munkavégzés, színellett önfoglalkoztatás, utalványalapú foglalkoztatás) terjedése – fokozták az azzal kapcsolatos aggodalmakat, hogy a szülők igénybe tudják-e venni a szülői szabadságot, különösen olyan esetekben,

amikor az a hagyományos foglalkoztatásra jellemző fogalom meghatározásokon alapul.

2016-ban Magyarországon a 20–49 év közötti korosztályban (potenciális szülők) a nők 35%-a és a férfiak 20%-a nem volt jogosult szülői szabadságra. A nők 83%-ánál és a férfiak 85%-ánál a jogosultság hiányának fő oka a munkanélküliség vagy inaktivitás volt. A nők fennmaradó 17%-a és a férfiak 15%-a a munkaviszonyuk nem megfelelő hossza miatt nem voltak jogosultak szülői szabadságra. Magyarországon az azonos nemű szülők jogosultak szülői szabadságra. A foglalkoztatottak körében a nők 8%-a és a férfiak 4%-a nem volt jogosult a szülői szabadság igénybevételére.

Informális gyermekgondozás és gyermekgondozási szolgáltatások

Mivel egyre nő a kétkeresős és az egyszülős családok száma, a gyermekgondozási szolgáltatások kapcsán új igények merülnek fel. A magas színvonalú, rendelkezésre álló, hozzáférhető és megfizethető gyermekgondozási szolgáltatások elengedhetetlenek ahhoz, hogy a szülők meg tudják tartani a munkájukat vagy munkát találjanak, valamint ahhoz, hogy csökkenjen a nemek közötti különbség a foglalkoztatás terén.

Magyarországon mind a nők, mind a férfiak 51%-a legalább hetente több alkalommal fordít időt a gyermekei vagy unokái gondozásával vagy nevelésével kapcsolatos feladatokra. Az EU-ban több nő (56%) és némileg kevesebb férfi (50%) vesz részt a gyermekek vagy unokák gondozásában vagy nevelésében. A nemek közötti különbség a 20–49 év közötti korosztályban nagyobb (a nők 81%-a és a férfiak 73%-a).

A barcelonai célok (gyermekgondozást biztosítani a három év alatti gyermekek legalább 33%-ának, illetve a három év és

a tanköteles kor közötti gyermekek 90%-ának) közül Magyarország csak egyet teljesített. A három év alatti gyermekek mintegy 14%-a részesül az intézményes gyermekgondozás valamilyen formájában; ez az ötödik legalacsonyabb arány az EU-ban. A gyermekek mintegy 12%-a legalább heti 30 órát tölt a gyermekgondozási intézményben. Intézményes gyermekgondozás a három évtől a legalacsonyabb tanköteles korig tartó korosztályba tartozó gyermekek 91%-ának biztosított (a gyermekek 77%-a hetente legalább 30 órát tölt gyermekgondozási intézményben). Magyarországon a háztartások mintegy 8%-a számol be arról, hogy az intézményes gyermekgondozás iránti igénye kielégítetlen. Az egyedülálló anyák nagyobb valószínűséggel számolnak be több kielégítetlen igényről az intézményes gyermekgondozás tekintetében (12%), mint a gyermeket nevelő, kapcsolatban élő szülők (8%).

Az idősek és fogyatékossgal élők informális gondozása és a hosszú távú gondozási szolgáltatások

A rendelkezésre álló, hozzáférhető és megfizethető gondozási szolgáltatások és infrastruktúra elengedhetetlen ahhoz, hogy a gondozási feladatokat ellátó személyek meg tudják tartani a gondozás és a munkájuk közötti egészséges egyensúlyt. Ez különösen fontos a nők esetében, akik gyakran a férfiaknál nagyobb mértékben vesznek részt idősek és/vagy fogyatékossgal élők formális és informális gondozásában. A legújabb demográfiai tendenciák – például az idősödő társadalmak, a születések alacsony aránya és a munkaképes korú lakosság számának ebből fakadó csökkenése – fényében a hosszú távú formális és informális gondozási szolgáltatások iránti igény minden korábbinál fontosabb szerephez jut.

Magyarországon az idősek és/vagy fogyatékossgal élők informális gondozói nagyrészt nők (60%). Összességében a nőknek csupán 8%-a és a férfiak 6%-a vesz részt hetente több nap vagy akár minden nap idősek és/vagy fogyatékossgal élők

informális gondozásában. Az informális gondozásban részt vevő nők és férfiak aránya egyaránt alacsonyabb az uniós átlagnál. A különbség a nők esetében 7 százalékpont, a férfiak esetében pedig 4 százalékpont. Az 50–64 év közötti korosztályban az időseket és/vagy fogyatékossgal élőket gondozó nők és férfiak aránya nagyobb (11% mindkét nemnél), mint a 20–49 év közötti korosztályban (9%, illetve 4%). Az időseket és/vagy fogyatékossgal élőket gondozó nők mintegy 41%-ának van más munkája, míg a férfiak körében ez az arány 48%. Az Európai Unióban magasabb az informális gondozást nyújtó férfiak aránya (56%), mint a nőké (42%). Az 50–64 év közötti női informális gondozók mintegy 16%-ának van más munkája, míg a férfiaknál ugyanez az arány 65%. Magyarországon a nők és férfiak 23%-a számol be arról, hogy a professzionális otthoni ápolás-gondozási szolgáltatások tekintetében kielégítetlen igényei vannak.

Közlekedés és infrastruktúra

A megfizethető és jó minőségű közinfrastruktúrához – többek között a gondozási és oktatási létesítményekhez, az egészségügyi szolgáltatásokhoz és a közlekedéshez – való hozzáférés befolyásolja, hogy a nők és a férfiak milyen mértékben tudják megteremteni a fizetett munka és más tevékenységek közötti egyensúlyt. A gondozási feladatok és a háztartási munka egyenlőtlen eloszlása a nők és a férfiak között hatással van a különböző közlekedési formákkal és infrastruktúrával kapcsolatos igényekre, azok használatára. Az ingázással töltött idő jól jelzi, hogy a meglévő közinfrastruktúra segíti vagy éppen hátráltatja a nőket és a férfiakat a mindennapi tevékenységeik összeegyeztetésében.

Magyarországon a nők és a férfiak szinte ugyanannyi időt töltenek a lakóhelyük és a munkahelyük közötti utazással (mintegy napi 42–44 perc). A gyermeket nevelő, kapcsolatban élő nők és férfiak több időt töltenek ingázással, mint a gyermek nélküli párok. A gyermeket nevelő és gyermek nélküli, kapcsolatban élő férfiak és nők körében általánosságban a férfiak na-

ponta mintegy hat perccel több időt töltenek a lakóhelyük és a munkahelyük közötti utazással, mint a nők. Az egyedülálló emberek jellemzően kevesebb időt töltenek ingázással, mint a kapcsolatban élők (akár van gyermekük, akár nincs), és szinte nincs különbség a nők és a férfiak között. A nők nagyjából ugyanannyi időt töltenek ingázással, akár teljes, akár részmunkaidőben dolgoznak. A teljes, illetve részmunkaidőben dolgozó nők 43 percet utaznak a lakóhelyük és a munkahelyük között, míg a részmunkaidőben dolgozó férfiak esetében ez az érték 42 perc, a teljes munkaidőben dolgozó férfiaknál pedig 44 perc. A nonprofit szektorban vagy nem kormányzati szervezeteknél dolgozó férfiak szinte kétszer annyi időt töltenek ingázással, mint a nők (63 perc, illetve 32 perc).

A férfiak körében jellemzőbb, hogy a lakóhelyük és a munkahelyük közötti utat kitérők nélkül teszik meg, míg a nők több többcélú utat tesznek, hogy más feladatokra is sort kerítsenek, például elviszik a gyermekeket az iskolába vagy bevásárolnak.

Rugalmas munkafeltételek

A rugalmas munkafeltételek – például a rész- és a teljes munkaidő közötti váltás lehetősége, a rugalmas munkaidő-beosztás és a távmunka – jellemzően elősegítik, hogy a munkavállalók nagyobb mértékben maguk döntsenek arról, hogy mennyit, mikor és hol dolgoznak. Megfelelő, a nők és a férfiak eltérő igényeit figyelembe vevő kialakítás esetén a rugalmas munkafeltételek megkönnyíthetik a munka és a magánélet közötti egyensúly kialakítását. Hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a gondozási feladatokat ellátó személyek teljes munkaidőben munkát tudjanak vállalni.

A nők és a férfiak mintegy kétharmada (67%, illetve 69%) nem tud változtatni a munkaidő-beosztásán. A rugalmas munkafeltételek hozzáférhetősége Magyarországon alacsonyabb, mint az uniós átlag, ahol mindössze a nők 57%-a és a férfiak 54%-a nem dönthet a munkaidő-beosztásáról. A magyar állami szférában az alkalmazottaknak nagyon kevés ráhatásuk van a munkaidő-beosztásukra. A nők mintegy 84%-a és a férfiak 81%-a

arról számol be, hogy nem áll módjában változtatni a munkaidő-beosztásán, míg az egész EU szintjén a közzféra alkalmazottai körében ez az arány a nők esetében 65%, a férfiak esetében pedig 62%. A helyzet valamelyest kedvezőbb a magánszektorban dolgozók körében, de itt is sokan számolnak be hasonló problémáról. A magánszektorban dolgozó munkavállalók esetében a nők 59%-a és a férfiak 65%-a nem dönthet a munkaidő-beosztásáról.

Annak ellenére, hogy a nők felülreprezentáltak a részmunkaidős munkavállalók között, a legtöbb uniós tagállamban a nők esetében kevésbé valószínű, hogy a részmunkaidősről teljes munkaidős foglalkoztatásra váltsanak, mint a férfiak esetében. 2017-ben a részmunkaidőben dolgozó nőknek mindössze 24%-a váltott teljes munkaidős foglalkoztatásra, míg a férfiaknál ez az arány 46% volt. Ez a legnagyobb nemek közötti különbség az EU-n belül.

Egész életen át tartó tanulás

A folyamatos technológiai fejlődés megköveteli, hogy a munkavállalók pályafutásuk során mindig továbbképezzék magukat és lépést tartsanak az új fejleményekkel és technológiákkal. Az egész életen át tartó tanulás előmozdítja a nemek közötti egyenlőséget is, hiszen több választási lehetőséget biztosít a nőknek és a férfiaknak a munkájuk terén, valamint lehetővé teszi, hogy kiteljesedjenek. A nem elegendő pénzügyi erőforrások és az időkorlátok – például a tanulás, illetve a munkarend és/vagy a családi kötelesek összeférhetetlensége – mind a nők, mind a férfiak esetében megakadályozhatják az egész életen át tartó tanulást. Az egész életen át tartó tanulás segíthet a nőknek abban, hogy a pályafutásukban gondozási feladatok miatt beállt szünet után visszatérjenek a munkaerőpiacra.

Magyarországon a lakosság 6%-a vesz részt az egész életen át tartó tanulásban, ami elmarad az uniós átlagtól. A dolgozó nők (25–64 év között) nagyobb valószínűséggel vesznek

részt oktatási és képzési tevékenységekben, mint a férfiak (a nők 8%-a, a férfiak 6%-a), míg a gazdaságilag inaktív csoporton belül a férfiak gyakrabban vesznek részt az egész életen át tartó tanulásban, mint a nők (a nők 3%-a, a férfiak 5%-a). Az egész életen át tartó tanulás tekintetében a munkaidővel való összeférhetetlenség nagyobb akadályt jelent a férfiak (45%), mint a nők (43%) esetében. A nők 30%-a és a férfiak 16%-a számol be arról, hogy a családi kötelesek megakadályozzák az oktatásban és képzésben való részvételüket. A családi kötelesek Magyarországon kevésbé akadályozzák az egész életen át tartó tanulásban való részvételt, mint általában az EU-ban. A munkarend ezzel szemben nagyobb akadályt jelent. Az EU-ban az egész életen át tartó tanulásban való részvételt akadályozó tényezők között a nők 38%-a és a férfiak 43%-a említi a munkarendjét, míg a nők 40%-a és a férfiak 24%-a a családi köteleseket.

Tudjon meg többet a nemek közötti egyenlőség mutatójáról:

<http://eige.europa.eu/gender-equality-index>

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) a nemek közötti egyenlőség kérdéseivel foglalkozó uniós tudásközpont. Az EIGE – a nemek közötti egyenlőség európai helyzetével kapcsolatos speciális szakértelmével, valamint összehasonlítható és megbízható adatok nyújtásával – támogatja a politikai döntéshozókat és valamennyi vonatkozó intézményt azon törekvésében, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőség valósággá váljon minden európai számára.

© A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete, 2019

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITVÁNIA

Elérhetőségek

<http://eige.europa.eu/>
[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)
twitter.com/eurogender
[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Az Európai Unió
Kiadóhivatala